

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
індивідуальні завдання та методичні вказівки
до вивчення дисципліни
“НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”,

призначені для студентів, які очно навчаються за програмами підготовки магістрів, за спеціальностями:

- 8.122 – Комп’ютерні науки та інформаційні технології
- 8.131 – Прикладна механіка
- 8.132 – Матеріалознавство
- 8.133 – Галузеве машинобудування
- 8.136 – Металургія
- 8.141 – Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
- 8.151 – Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології
- 8.152 – Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка
- 8.161 – Хімічні технології та інженерія

Дніпро НМетАУ
2016

Робоча програма, індивідуальні завдання та методичні вказівки до вивчення дисципліни «Національна економіка», призначені для студентів, які очно навчаються за програмами підготовки магістрів за спеціальностями: 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 131 «Прикладна механіка», 132 «Матеріалознавство», 133 «Галузеве машинобудування», 136 «Металургія», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», 152 «Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка», 161 «Хімічні технології та інженерія» / Укл.: О.О. Завгородня. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 28 с.

Укладач:

О.О. Завгородня, д.е.н., доц.

Затверджено на засіданні кафедри
політичної економії

Протокол №2 від 6 вересня 2016 р.

Відповідальний за випуск В.М. Тарасевич, д.е.н., проф.

Рецензент: К.Ф. Ковальчук, д.е.н., проф. (НМетАУ)

ЗМІСТ

1. Характеристика та типова програма навчальної дисципліни «Національна економіка»	4
2. Рекомендована тематика рефератів з дисципліни «Національна економіка».....	10
3. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Національна економіка».....	12
4. Плани семінарських (практичних) занять	14
5. Приклади тестових завдань з дисципліни «Національна економіка».....	15

1. Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Національна економіка" є варіативною і входить до циклу дисциплін гуманітарного та соціально-економічного блоку.

Мета вивчення дисципліни – формування системного уявлення про умови, фактори, засади функціонування і розвитку національної економіки в глобальному середовищі.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- ознаки та будову національної економіки;
- складові цільової функції національної економіки та їх макроекономічні індикатори;
- кількісні та якісні характеристики економічного потенціалу України;
- засади типологізації (класифікації) та міжнародного рейтингування національних економік, місце України в глобальній економіці та економіці європейського регіону;
- принципи, алгоритм та інструментарій розробки і реалізації національної стратегії економічного розвитку;
- конкурентні переваги та провідні тенденції розвитку національної економіки України в умовах глобалізації та європейської інтеграції;
- світовий досвід державного регулювання національної економіки, перспективи і обмеження його використання в Україні;
- принципи, зміст та механізми дії державної політики забезпечення сталого економічного зростання в Україні;
- роль металургійного комплексу в реалізації стратегії сталого соціально-економічного розвитку, напрями та заходи з підвищення його конкурентоспроможності;

вміти:

- порівнювати та узагальнювати факти економічного минулого і сучасного, співставляти різні точки зору на події, які відбуваються в національній економіці України, обґрунтовувати власну позицію щодо них;
- на основі компаративістичного аналізу економічних, політичних та інституційних чинників виявляти специфічні риси національної економіки України;
- самостійно аналізувати інтегральні та часткові результати функціонування національної економіки України в контексті провідних тенденцій розвитку країн - світових лідерів;
- робити виважені висновки щодо сучасного стану національної економіки України, резервів та перспектив її розвитку;
- ідентифікувати актуальні мікро- та макроекономічні проблеми, визначати механізми їх вирішення з позицій державної соціально-економічної політики;
- обґрунтовувати напрями пріоритетного розвитку та форм зовнішньоекономічної діяльності підприємств металургійного комплексу з

урахуванням відтворювальних потреб національної економіки, циклічно-кон'юнктурних тенденцій глобальної та національної економічної динаміки;

➤ обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективності економічної діяльності суб'єктів господарювання із врахуванням інституційних чинників.

Критерії успішності – отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових та модульних контрольних робіт.

Засоби діагностики успішності навчання – комплекти завдань для тестових, модульних контрольних та екзаменаційних робіт.

Зв'язок з іншими дисциплінами – вивчення дисципліни базується на знаннях історії України, мікроекономіки, економіки підприємства, менеджменту та організації виробництва.

Набуті знання і вміння використовуються при написанні магістерських робіт, в також вони сприятимуть самореалізації майбутніх фахівців у підприємницькій діяльності за пріле навчання.

Типова структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Захід модульного контролю	
1	Національна економіка: ознаки, будова, потенціал розвитку			
	<u>Лекції</u>		Екзамен	
	1. Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.	2		
	2. Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки	4		
	3. Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.	2		
	<u>Практичні роботи</u>			
	1. Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки	2		
	2. Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.	2		
	<u>Самостійна робота</u>			
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
	1. Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.	3		
	2. Тема 2 Моніторинг та діагностика стану національної економіки	3		
	3. Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.	3		
Підготовка до аудиторних занять	6			
Підготовка та складання екзамену	3			

		Усього: 30	
2	Держава в національній економіці		
	<u>Лекції</u>		Екзамен
	1. Тема 4. Державність та державне регулювання економіки.	2	
	2. Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.	6	
	<u>Практичні роботи</u>		
	1. Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.	2	
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Тема 4. Державність та державне регулювання економіки.	3	
	2. Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.	9	
Підготовка до аудиторних занять	5		
Підготовка та складання екзамену	3		
	Усього:	30	
3	Державна політика сталого економічного зростання		
	<u>Лекції</u>		Екзамен
	1. Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.	6	
	2. Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір.	2	
	<u>Практичні роботи</u>		
	1. Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.	2	
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.	6	
	2. Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір.	6	
Підготовка до аудиторних занять	5		
Підготовка та складання екзамену	3		
	Усього:	30	

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
Модуль 1. Національна економіка: ознаки, будова та економічний потенціал		
1	Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе. Національна економіка як об'єкт дослідження. Ознаки та будова національної економіки. Макроекономічна модель кругообігу товарно-ресурсних та грошових потоків. Домогосподарства та підприємства як специфічні суб'єкти національної економіки. Класифікація національних економічних систем. Цільова функція національної економіки: внутрішні суперечності, критеріальні показники та обмеження. Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки. Національна економічна культура.	4
2	Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки Роль та функції національного рахівництва. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та методики їх вимірювання. Інтегральні показники рівня добробуту та якості життя населення країни. Структурні зрушення як атрибути та індикатори економічного розвитку. Критерії прогресивного характеру структурних зрушень.	4
3	Тема 3. Характеристика економічного потенціалу. Сукупний економічний потенціал: зміст та структура. Природно-рекреаційний потенціал. Трудовий потенціал. Науково-технічний потенціал. Зовнішньоекономічний потенціал. Інноваційно-інвестиційний потенціал. Фінансово-кредитний потенціал. Національне багатство України: зміст, структура, провідні тенденції відтворення, абсолютні та відносні кількісні оцінки. Засади компаративістики та міжнародного рейтингування національних економік, позиціонування України в глобальній економіці та економіці європейського регіону. Сучасні критерії і виміри національної конкурентоспроможності. Роль металургійного комплексу у структурі економіки України та її розширеному відтворенні.	2
Модуль 2. Держава в національній економіці		
4	Тема 4. Державність та державне регулювання економіки. Державне регулювання економіки: необхідність, функції, принципи, цілі і об'єкти. Теорії та національні моделі державного регулювання. Сучасні теорії державного регулювання. Механізм регулювання національної економіки. Важелі державного регулювання економіки. Тактична (стабілізаційна) та стратегічна (розвиткова) складові державного регулювання економіки.	2
5	Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку. Сутність, елементи, принципи, функції та методи прогнозування. Система прогнозів соціально-економічного розвитку.	4

	Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки. Металургійний комплекс в системі національних пріоритетів розвитку. Структурна, інвестиційна та інноваційна політика. Національна інноваційна система. Напрями підвищення конкурентоспроможності металургійного сектору України.	
	Модуль 3. Державна політика сталого економічного зростання	
6	Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика. Моделі, чинники та дестабілізатори економічного зростання. Загальні принципи підтримки динамічної макроекономічної рівноваги. Фінансова політика. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки. Перерозподільна та стабілізаційна функція державного бюджету. Податки як інструмент державного регулювання економіки. Податкова система України. Бюджетна політика соціального захисту населення. Податки та соціальні трансферти як вбудовані стабілізатори та соціальні амортизатори Механізми та інструменти грошово-кредитного регулювання економіки. Державне регулювання цін та інфляції. Зовнішньоекономічні загрози національній економічній безпеці.	2
7	Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір. Національна економіка у контексті економічної глобалізації. Стадії та сучасні інституційні форми інтеграційного процесу. Полівекторність та моновекторність економічної інтеграції: аргументи «за» та «проти». Пріоритет регіональної інтеграції України — Європейський Союз (ЄС). Місце України в структурі товарно-ресурсних ринків ЄС Актуальні питання, цілі, напрями та засоби реалізації зовнішньоекономічної політики держави. Зовнішня торгівля, міграція трудових ресурсів та капіталу як фактори економічного зростання. Неопротекціонізм.	2

Рекомендована література

Основна література

1. Економічна теорія. Національна економіка: підручник [Текст] / за ред. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 270 с.
2. Бодров В.Г. Державне регулювання економіки та економічна політика: навчальний посібник [Текст]/В.Г. Бодров, О.М. Сафонова, Н.І. Балдич.- Київ: Академвидав, 2010. – 516 с.
3. Державне регулювання економіки. Конспект лекцій. Ч. I-II. / Укладачі: Завгородня О.О., Лебедева В.К., Летуча О.В. та ін. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2002.
4. Економічна теорія. Макроекономіка: підручник [Текст] / за ред. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 206 с.
5. Завгородня О.О. Інноваційна динаміка національної економіки: монографія / О.О. Завгородня. – Дніпропетровськ: Пороги, 2014. – 408 с.
6. Зверяков М.И. Теоретические проблемы формирования национальной экономической системы [Текст] : монография/ М.И. Зверяков. – О.: Астропринт, 2012. – 349 с.
7. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005.- 198 с.
8. Система економічної безпеки держави [Текст] / Під заг. ред. д.е.н. проф. Сухорукова А.І. [Текст]/ Національний інститут проблем міжнародної безпеки при РНБО України. – К.: ВД «Стилос», 2010. – 685 с.

9. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія [Текст] / В.М. Геєць, Л.В. Шинкарук, Т. І Артьомова та ін.; За ред. д-ра екон. наук. Л.В. Шинкарук. – К.: НАН України; Ін-т екон. та прогнозів.– 2011.- 696 с.

10. Україна та ЄС: передумови та вектори соціально-економічної інтеграції: навчальний посібник [Текст] / Л.Г. Мельник, І.Б. Дегтярьова, О.В. Кубатко. – Суми: Сумський державний університет, 2012. – 254 с.

Допоміжна література

11. Глуха Г.Я. Національна економіка: фактори зростання: монографія [Текст] / Г.Я. Глуха. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 312 с.

12. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін [Текст]/ Н.І. Гражевська. - К.: Знання, - 2008. – 431 с.

13. Жаліло Я.А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: [монографія] / Я.А. Жаліло. – К. : НІСД, 2009. – 336 с.

14. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка: Підручник [Текст]/ Б.Ф. Заблоцький. — Львів: Новий світ-2000, 2009.— 582 с.

15. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.] ; НАН України. Інститут історії України. – К.: Ніка-Центр, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?libid=5639>; <http://www.history.org.ua/?libid=5640>

16. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. [Текст] / Д.Г. Лук'яненко. – К.: КНЕУ, 2005. – 204 с.

17. Міжнародна економіка: навчальний посібник / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін./ за ред. А.О. Задоя, В.М. Тарасевич. – Д.: Вид-во ДУЕП, 2010. – 340 с.

18. Нариси теорії національної економіки. Монографія [Текст] / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2015. – 322 с.

19. Пахомов С. Ю. Глобальна конкуренція: нові явища, тенденції та чинники розвитку: Монографія [Текст]/ С. Ю. Пахомов.– К.: КНЕУ, 2008.– 224 с.

20. Пилипенко Ю.І. Технологічна структура національної економіки: теорія, практика та регулювання: Монографія [Текст] / Ю.І. Пилипенко. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010. – 202 с.

21. Сидорук Т. В. Європейська інтеграція України: навч. посіб. / Т. В. Сидорук, В. В. Павлюк, В. П. Малькін. – Львів: ПАІС, 2011. – 278 с.

22. Соколенко С. Производственные системы глобализации: Сети. Альянсы. Партнерства. Кластеры [Текст]/ С. Соколенко.-К.: Логос, 2002.–426 с.

23. Стратегія економічного зростання Європейського Союзу: навч. посібник [Текст] / за ред. Ю.М. Бажала. – К.: Пульсари, 2013. – 280 с.

24. Філюк Г.М. Конкуренція та монополія в епоху глобалізації: Монографія [Текст]/ Г.М. Філюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 404 с.

25. Reinert E. How Rich Countries Got Rich . . . and Why Poor Countries Stay Poor [Text] / E. Reinert. - PublicAffairs, 2008. - 400 p.

26. Періодичні видання «Економіка України», «Фінанси України», «Бюлетень Національного банку України».

27. Офіційний Інтернет-сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>

28. Офіційний Інтернет-сайт Державного комітету статистики України ukrstat.gov.ua

2. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ з дисципліни “Національна економіка”

Основна

1. Зміст, ознаки та структура національної економіки.
2. Система цілей національної економіки та її внутрішні суперечності.
3. Підприємства як специфічний суб'єкт національної економіки.
4. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та методи його розрахунку.
5. Безробіття: причини, види, показники та наслідки.
6. Інфляція: сутність, причини, методи вимірювання, види та наслідки.
7. Національна економічна безпека: зміст, методика вимірювання та показники.
8. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
9. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та представницькі моделі.
10. Командно-адміністративна національна економіка: характерні риси, механізми та наслідки функціонування.
11. Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.
12. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки.
13. Пріоритети, цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
14. Державне регулювання ринку праці. Політика зайнятості.
15. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.
16. Політика соціального захисту населення.
17. Сукупний економічний потенціал: сутність, структура, показники.
18. Національне багатство: зміст, структура, методика вимірювання.
19. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
20. Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.
21. Монополія та конкуренція в національній економіці.
22. Бюджетна система України: етапи становлення, будова та стан.
23. Податкова система України: будови, проблеми функціонування та напрями вдосконалення.
24. Державний борг України та його обслуговування.
25. Особливості грошово-кредитної системи національної економіки України.

26. Роль та функції держави в національній економіці.
27. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
28. Грошово-кредитне регулювання економіки.
29. Державне регулювання підприємництва.
30. Державна політика в сфері підтримки малого та середнього бізнесу: світовий (європейський) досвід та реалії України.
31. Антиінфляційна політика.
32. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
33. Національна інноваційна система.
34. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
35. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.
36. Сутність, елементи, принципи та функції макроекономічного прогнозування.
37. Державна науково-технічна політика.
38. Платіжний баланс країни.
39. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки.
40. Державне регулювання зовнішньої торгівлі та торгового балансу тарифними методами.
41. Державне регулювання зовнішньої торгівлі та торгового балансу нетарифними методами.
42. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.
43. Україна в системі зв'язків міжнародної міграції капіталу.
44. Україна в системі зв'язків міжнародної міграції трудових ресурсів.
45. Європейська інтеграція національної економіки України.

Додаткова

46. *Глобальні та національні тенденції розвитку металургійної промисловості.*
47. *Глобальні та національні тенденції розвитку ринку металургійної продукції. Україна на світових та європейських ринках металургійної продукції.*
48. *Проблеми та перспективи розвитку металургійного комплексу*

України.

49. Глобальні та національні тенденції розвитку машинобудування. Україна на світових та європейських ринках машин та устаткування.

50. Глобальні та національні тенденції розвитку ринку машин та устаткування.

51. Проблеми та перспективи розвитку вітчизняного машинобудування.

52. Проблеми та перспективи розвитку хімічної промисловості в Україні.

53. Ринок інформаційних послуг. Державна політика у сфері інформаційно-комп'ютерних технологій.

54. Екологічна (природоохоронна) політика держави.

55. Енергетична безпека національної економіки України, напрями її захисту та підвищення.

56. Проблеми та перспективи розвитку вітчизняного військово-промислового комплексу.

57. Україна на світових та європейських ринках металургійної продукції. Конкурентні стратегії розвитку вітчизняних металургійних підприємств.

58. Україна на світових та європейських ринках машин та устаткування. Конкурентні стратегії розвитку вітчизняних підприємств машинобудівного комплексу.

59. Україна на світових та європейських ринках хімічних речовин та хімічної продукції. Конкурентні стратегії розвитку вітчизняної хімічної промисловості.

60. Державна політика зайнятості молоді.

3. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО (ЗАЛІКОВОГО) КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Сутність, ознаки та структура національної економіки.
2. Макроекономічна модель кругообігу товарно-ресурних та грошових потоків.
3. Підприємства як специфічні суб'єкти національної економіки.
4. Цільова функція національної економіки.
5. Національна економічна безпека: зміст, методика вимірювання та показники.
6. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
7. Національна економічна культура.
8. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та представницькі моделі.

9. Роль та функції національного рахівництва.
10. Валовий внутрішній продукт та методи його розрахунку.
11. Інтегральні показники рівня добробуту та якості життя населення країни.
12. Безробіття: причини, види, показники та наслідки.
13. Інфляція: сутність, причини, методи вимірювання, види та наслідки.
14. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура.
15. Природно-рекреаційний потенціал національної економіки України.
16. Науково-технічний потенціал національної економіки України.
17. Трудовий потенціал національної економіки України.
18. Національне багатство: зміст та структура.
19. Сучасні критерії та виміри національної конкурентоспроможності.
20. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
21. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти. Теорії державного регулювання.
22. Пріоритети, цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
23. Сутність, елементи, принципи та функції макроекономічного прогнозування.
24. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
25. Національна інноваційна система.
26. Інноваційна політика.
27. Державне регулювання ринку праці.
28. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.
29. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки.
30. Податки. Принципи побудови та структура системи оподаткування.
31. Державний борг. Методи управління державним боргом.
32. Грошово-кредитне регулювання економіки.
33. Державне регулювання підприємництва.
34. Антиінфляційна політика.
35. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі.
36. Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі.
37. Платіжний баланс та його структура.
38. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

Тема заняття та її зміст

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.

1. Ознаки та будова національної економіки.
2. Цільова функція національної економіки.
3. Класифікація національних економічних систем. Типологізація національної економіки України.
4. Національна економічна культура.

Тема 2. Моніторинг та діагностика стану національної економіки

1. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та методики їх вимірювання.
2. Інтегральні показники рівня добробуту та якості життя населення країни.
3. Аналіз динаміки макропоказників національної економіки України.

Тема 3. Характеристика економічного потенціалу.

1. Зміст та структура економічного потенціалу.
2. Компаративістика та міжнародне рейтингування національних економік.
3. Сучасні критерії і виміри національної конкурентоспроможності.
4. Економічний потенціал України та її конкурентні переваги.

Тема 4. Державність та державне регулювання економіки.

1. Об'єктивна необхідність державного регулювання економіки
2. Функції, принципи та цілі державного регулювання економіки.
3. Сучасні теорії та національні моделі державного регулювання.

Тема 5. Стратегія соціально-економічного розвитку.

1. Макроекономічне прогнозування.
2. Методи прогнозування та передумови їх використання. Екстраполяцій тенденцій розвитку економіки України на майбутнє.
3. Ідентифікація національних пріоритетів розвитку.
4. Структурна політика та її інструменти.
5. Інноваційно-інвестиційна політика
6. Національна інноваційна система як макроінститут координації та регулювання інноваційних процесів.

Тема 6. Стабілізаційна соціально-економічна політика.

1. Моделі, чинники та дестабілізатори економічного зростання.
2. Загальні принципи підтримки динамічної макроекономічної рівноваги.
3. Державний бюджет як інструмент державного регулювання економіки.
4. Податкова система України.
5. Соціальний захист населення та його механізми в Україні.
6. Механізми та інструменти грошово-кредитного регулювання економіки.
7. Державне регулювання цін та інфляції.

Тема 7. Інтеграція національної економіки України у світове господарство та європейський простір.

1. Стадії та сучасні інституційні форми інтеграційного процесу.
2. Полівекторність та моновекторність економічної інтеграції: аргументи «за» та «проти». Пріоритет регіональної інтеграції України — Європейський Союз (ЄС).
3. Регулювання зовнішньої торгівлі. Неопротекціонізм.
4. Іноземні інвестиції. Державне регулювання руху капіталу.

5. ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Вилучити зайве. Сутнісними ознаками національної економіки є:

- а) територіальна цілісність;
- б) єдина грошова одиниця;
- в) єдине законодавство;
- г) єдина стратегія соціально-економічного розвитку;
- д) єдина система економічного суверенітету і безпеки.

2. Об'єктом аналізу національної економіки є:

- а) діяльність окремих суб'єктів ринку;
- б) економічні процеси, які відбуваються тільки на товарному ринку;
- в) економічні процеси, які відбуваються тільки на фінансовому ринку;
- г) соціально-економічні процеси, які відбуваються на макрорівні.

3. Підприємства виявляють такі види економічної активності:

- а) створюють пропозицію факторів виробництва на ринку ресурсів;
- б) формують споживчий попит;
- в) формують попит на фактори виробництва на ринку ресурсів;
- г) сплачують особисті податки до державного бюджету.

4. Модель соціальної ринкової економіки вперше була реалізована:

- а) у європейських країнах;
- б) в скандинавських країнах;
- в) в Австралії;
- г) у США;
- д) у СРСР.

5. Соціальні гарантії у сфері доходів та споживання передбачають встановлення:

- а) рівня мінімальної заробітної плати;
- б) індексу цін на послуги соціальної сфери;
- в) величини натуральних доходів на одну особу;
- г) рівня середньої зарплати;
- д) середнього розміру пенсій.

6. Критеріями досягнення розвитку людського потенціалу є:

- а) зростання середньої тривалості життя;
- б) збільшення обсягу видатків з бюджету на освіту;
- в) зростання реальних доходів громадян;
- г) все вірно;
- д) вірні відповіді а) і в).

7. Соціальні гарантії населенню з боку держави не передбачають:

- а) захист купівельної спроможності малозабезпечених громадян;
- б) індексацію заробітної плати відповідно до прожиткового мінімуму;
- в) обов'язкове забезпечення житлом малозабезпечених категорій населення;
- г) забезпечення мінімальних послуг у сфері медицини та освіти.

8. Який із заходів не належить до державного регулювання доходів та споживання:

- а) визначення мінімального споживчого бюджету;

- б) визначення прожиткового мінімуму;
- в) визначення мінімальної заробітної плати;
- г) створення пенсійних фондів;
- д) створення інвестиційних фондів.

9. Система індексації у зв'язку з інфляцією не включає:

- а) індексацію зарплати;
- б) індексацію доходів;
- в) індексацію боргів;
- г) індексацію збережень;
- д) індексацію пенсій.

10. Межу бідності визначає:

- а) раціональний споживчий бюджет;
- б) мінімальний споживчий бюджет;
- в) мінімальна заробітна плата;
- г) середня заробітна плата;
- д) середній рівень пенсій.

11. Мінімальний споживчий бюджет окремо не визначається для такої категорії населення:

- а) діти;
- б) дорослі;
- в) особи пенсійного віку;
- г) населення;
- д) особи розумової праці.

12. Структура економіки – це:

- а) частина народного господарства, що має певні економічні і соціальні риси;
- б) сукупність галузей, що характеризуються єдиною функціональною спрямованістю;
- в) співвідношення між окремими незалежними одна від одної частинами економіки, її секторами, галузями, тощо;
- г) співвідношення, які виражають взаємозв'язки та взаємовідносини між окремими частинами економіки, її секторами, галузями тощо.

13. Територіальна структура економіки – це:

- а) співвідношення районів та економічних регіонів у виробництві ВВП;
- б) співвідношення територіальних виробничих одиниць;
- в) структура експортно-імпортних відносин різних галузей та територіальних утворень національної економіки з зарубіжними країнами;
- г) співвідношення між підгалузями, галузями та групами галузей у виробництві ВВП.

14. При економічному районуванні території України не виокремлюють райони:

- а) Причорноморський;
- б) Придніпровський;
- в) Прикарпатський;
- г) Поліський;
- д) Приазовський.

15. Яка з наведених національних моделей державного регулювання характеризується підвищеною увагою до соціальної сфери та процесів соціально

справедливого перерозподілу доходів:

- а) американська модель;
- б) японська модель;
- в) скандинавська модель;
- г) західно-європейська модель.

16. Яка з наведених національних моделей державного регулювання характеризується підвищеним національним економічним патріотизмом та посиленою увагою до сфери науково-технічного та інноваційного розвитку:

- а) американська модель;
- б) японська модель;
- в) скандинавська модель;
- г) західно-європейська модель.

17. Вилучити зайве. Індекс людського розвитку (HDI) розраховується як середньоарифметичне нормалізованих показників:

- а) очікувана середня тривалість життя;
- б) ВВП на душу населення;
- в) рівень безробіття;
- г) освіченість населення;
- д) бюджетні соціальні видатки на душу населення.

18. Якщо HDI країни X дорівнює 0,85, то вона відноситься до групи:

- а) високорозвинутих країн;
- б) середньорозвинутих країн;
- в) низкорозвинутих країн;
- г) відсталих країн.

19. За показником HDI Україна відноситься до групи:

- а) високорозвинутих країн;
- б) середньорозвинутих країн;
- в) низкорозвинутих країн;
- г) відсталих країн.

20. Децильний коефіцієнт розраховується як:

- а) співвідношення сумарних доходів 10% найбагатших та 10% найбідніших громадян країни;
- б) співвідношення сумарних доходів 20% найбагатших та 20% найбідніших громадян країни;
- в) співвідношення сумарних доходів 10% найбагатших та 20% найбідніших громадян країни;
- г) співвідношення сумарних доходів 5% найбагатших та 10% найбідніших громадян країни.

21. У розвинутих країнах питома вага середнього класу становить:

- а) 1/4;
- б) 1/3;
- в) 1/2;
- г) 2/3;
- д) 3/4;

22. Характерною ознакою постіндустріальної економіки є переважання:

- а) сфери послуг;

- б) видобувної промисловості;
- в) переробної промисловості;
- г) сільського господарства.

23. У технологічній структурі розвинутих країнах ринкової економіки панівним є:

- а) третій технологічний уклад;
- б) четвертий технологічний уклад;
- в) п'ятий технологічний уклад;
- г) шостий технологічний уклад.

24. Стратифікація населення за рівнем подушного доходу відображається у:

- а) технологічній структурі національної економіки;
- б) соціально-економічній структурі;
- в) інституційній структурі;
- г) зовнішньоекономічній структурі;
- д) територіально-адміністративній структурі.

25. Співвідношення між приватним, колективним та державним секторами національної економіки відображається у:

- а) технологічній структурі національної економіки;
- б) соціально-економічній структурі;
- в) інституційній структурі;
- г) зовнішньоекономічній структурі;
- д) територіально-адміністративній структурі.

26. Таргетування – це:

- а) розподіл матеріальних, трудових, фінансово-кредитних ресурсів між галузями пропорційно потребам;
- б) спрямування матеріальних, трудових, фінансово-кредитних ресурсів на розвиток відсталих галузей;
- в) концентрація матеріальних, трудових, фінансово-кредитних ресурсів на пріоритетних напрямках соціально-економічного розвитку.

27. Які з макротехнологій опановані в Україні:

- а) "Танк";
- б) "Компьютер";
- в) "Космос";
- г) "Оргтехніка";
- д) "Судно";
- е) "Літак";
- ж) "Сонячна енергія".

28. Якщо економічне зростання сприяє справедливому розподілу доходів, тоді означені макроекономічні цілі:

- а) логічно пов'язані одна з одною;
- б) знаходяться у протиріччі одна до одної;
- в) доповнюють одна одну;
- г) не залежить одна від одної.

29. Динаміка яких цільових макроекономічних показників має зворотну залежність у короткостроковому періоді:

- а) темп інфляції та темп зростання номінального ВВП;
- б) темп інфляції та рівень безробіття;

- в) рівень зайнятості та темп зростання номінального ВВП;
- а) темп інфляції та рівень зайнятості.

30. Природний рівень безробіття у розвинутих країнах знаходиться у межах:

- а) 1-2%;
- б) 2-4%;
- в) 3-5%;
- г) 4-6%;
- д) 5-8%.
- е) 10%

31. Визначити зайве. При класифікації підприємств за організаційно-правовою формою виокремлюють:

- а) одноосібне володіння;
- б) партнерство;
- в) корпорацію;
- г) промислові альянси.

32. Чистий експорт країни може бути величиною:

- а) виключно додатною;
- б) виключно від'ємною;
- в) як додатною, так і від'ємною.

33. Якщо ВВП країни Х дорівнює 5200 у.о., а її ВНД = 5075 у.о., то сальдо первинних факторних доходів з-за кордону є:

- а) додатним;
- б) від'ємним;
- в) недостатньо даних, тож не можна визначити.

34. Визначити, в яких цінах вимірюється номінальний ВВП:

- а) основних;
- б) виробника;
- в) поточних ринкових;
- г) експортних;
- д) світових.

35. Вартість саме кінцевого продукту повинна враховуватися при визначенні результатів виробництва в країні, для того щоб:

- а) уникнути інфляційних процесів;
- б) виключити невиробничі витрати попереднього циклу;
- в) уникнути подвійного рахунку;
- г) усі відповіді правильні.

36. Якщо ціна імпортованих безалкогольних напоїв підвищується, тоді:

- а) дефлятор ВВП і ІСЦ будуть підвищуватися в рівній мірі.
- б) дефлятор ВВП буде підвищуватися, а ІСЦ буде залишатися тим же самим.
- в) дефлятор ВВП буде залишатися тим же самим, а ІСЦ буде підвищуватися.
- г) дефлятор ВВП і ІСЦ будуть зростати в різному ступені.

37. Доход громадянина України Сидорчука, який тимчасово за контрактом працює в Канаді, враховується у:

- б) ВВП України та ВВП Канади;
- в) ВНД України та ВВП Канади;
- г) ВВП України та ВНД Канади;
- д) ВНД України та ВНД Канади.

38. У сучасній структурі національного багатства домінують:

- а) фінансові активи;
- б) нефінансові невироблені (природні) активи;
- в) нефінансові створені (вироблені) активи;
- г) людський капітал.

39. Серед природних ресурсів України домінують:

- а) лісові;
- б) земельні;
- в) водні;
- г) мінеральні;
- д) біологічні (фауна).

40. Поклади яких видів корисних копалин в Україні мають світове значення:

- а) марганцеві руди;
- б) самородна сірка;
- в) кам'яне вугілля;
- г) природний газ;
- д) залізні руди;
- е) боксити;
- ж) кольорові метали.

41. Україна є імпортозалежною від:

- а) природного газу;
- б) каолінів;
- в) бокситів;
- г) кольорових металів;
- д) деревини;
- е) золота;
- ж) ртуті.

42. Трудовий потенціал національної економіки оцінюється на основі:

- а) всього населення країни;
- б) працездатного населення;
- в) економічно активного населення;
- г) зайнятого населення.

43. Страхування безробіття головним чином збільшує:

- а) фрикційне безробіття;
- б) сезонне безробіття;
- в) структурне безробіття;
- г) циклічне безробіття.

44. За допомогою яких інструментів формується структура змішаної економіки:

- а) монополізація;
- б) приватизація;
- в) кооперація;
- г) націоналізація;
- д) роздержавлення.

45. Розташуйте зазначені області України за зростанням рівня їх економічного розвитку та податкоспроможності:

- а) Дніпропетровська;
- б) Житомирська;
- в) Чернігівська;
- г) Львівська.

46. До складу якого з економічних районів входить Дніпропетровська область:

- д) Східного;
- а) Поліського;
- б) Центрального;
- в) Донецького;
- г) Придніпровського.

47. Конкурентоспроможність національної економіки в глобальній економіці переважно визначається:

- а) надлишком природних ресурсів;
- б) ефективним державним втручанням в економіку;
- в) синергетичною (комплексною) продуктивністю факторів національного виробництва та його ефективністю;
- г) низькою ставкою банківського відсотка та низькими податками;
- д) дешевим рівнем оплати праці в експортоорієнтованих галузях.

48. На який з чинників не зважають при відборі галузей – національних пріоритетів:

- а) місце країни у міжнародному розподілі праці;
- б) експортний потенціал галузі;
- в) перспективи попиту на продукцію галузі на внутрішньому ринку;
- г) кваліфікація керівного складу;
- д) немає вірної відповіді.

49. До “природних” недоліків ринку, що мають компенсуватися та/або нейтралізуватися державою відносяться:

- а) соціальна диференціація населення та нерівномірний розподіл доходів;
- б) інертність щодо реструктуризації та інноваційної модернізації економіки;
- в) тенденція монополізації економіки;
- г) приватний егоцентризм та певна зневага до суспільних економічних потреб і інтересів;
- д) усі відповіді вірні.

50. Економічна свобода суб'єктів ринку визначається:

- а) правом вільно обирати галузь виробництва;
- б) правом установлювати господарські зв'язки;
- в) правом вести власну фінансову політику;
- г) формою власності;
- д) усі відповіді правильні;
- е) усі відповіді помилкові.

51. В Україні при класифікації підприємств за розмірами використовується критерій:

- а) кількість робітників;
- б) продуктивність праці;
- в) річний дохід від реалізації продукції;
- г) вартість майна підприємства;
- д) норма рентабельності.

52. Висока частка готівки поза банками свідчить про:

- а) недовіру до банківської системи;
- б) низький рівень тіньової економіки;

- в) високий рівень тіньової економіки;
- г) жорсткий контроль держави над грошовою масою;
- д) правильні відповіді а) і в);
- є) правильні відповіді б) і г).

53. За гнучкого валютного курсу гривні до долара США профіцит платіжного балансу країни призведе до:

- а) збільшення імпорту українських товарів та девальвації гривні;
- б) збільшення експорту українських товарів та девальвації гривні;
- в) зменшення імпорту українських товарів та ревальвації гривні;
- г) зменшення експорту українських товарів та ревальвації гривні.

54. Потенціальний ВВП вимірюється як:

- а) загальна вартість всіх товарів та послуг, вироблених в економіці, починаючи з базового періоду до теперішнього часу;
- б) загальна вартість всіх товарів та послуг, які можуть бути вироблені, якщо економіка функціонує в умовах повної зайнятості робочої сили;
- в) загальна вартість всіх товарів та послуг, які можуть бути вироблені, якщо економіка функціонує в умовах повної зайнятості наявних економічних ресурсів.

55. Інфляція вважається помірною і контрольованою, якщо її річний темп не перевищує:

- а) 4%;
- б) 6%;
- в) 8%;
- г) 10-12%;
- д) 15%.

56. Основу дії бюджетно-податкового регулювання становить:

- а) ефект акселератора;
- б) ефект мультиплікатора;
- в) ефект „храповика”;
- г) ефект витискування.

57. Монопольне право на первинну емісію грошей належить:

- а) Національному Банку;
- б) Адміністрації Президента;
- в) Уряду;
- г) Національному Банку та уповноваженим ним комерційним банкам.

58. Визначити статус осіб (зайняті /З/, безробітні /Б/, не входять до складу робочої сили /Н/):

- а) робітник, якого звільнили за власнім бажанням;
- б) робітник, переведений на режим неповного робочого дня;
- в) кіллер, який за станом здоров'я більше не може працювати;
- г) студент денного відділення вищого навчального закладу;
- д) домогосподарка, яка не шукає роботу;
- є) домогосподарка, яка частку дня працює у бібліотеці.

59. Спрогнозуйте темп інфляції за умов, що держава здійснить додаткову емісію грошей у 5% від наявної грошової маси, реальний ВВП збільшиться на 3%, а швидкість обігу грошей сповільниться на 0,5%:

- а) 8%;
- б) 2%;
- в) 7,5%;
- г) 1,5%.

60. Операції НБУ на відкритому ринку-це:

- а) придбання або продаж державних боргових зобов'язань (у формі цінних паперів);
- б) придбання або продаж іноземної валюти;
- в) недопущення ненадійних приватних цінних паперів до обігу на фондовій біржі;
- г) засіб регулювання ринку вільних капіталів;
- д) коригування облікової ставки.

61. Вилучити зайве. Стимулююча фіскальна політика передбачає:

- а) зменшення податків;
- б) збільшення бюджетних видатків;
- в) підвищення рівня прогресивності системи оподаткування;
- г) дефіцит державного бюджету.

62. Платежі до недержавних фондів соціального страхування носять:

- а) обов'язковий характер;
- б) необов'язковий характер;
- в) добровільно-примусовий характер.

63. Об'єкти державного регулювання економіки – це:

- а) носії, виразники та виконавці господарських інтересів;
- б) всі соціально-економічні процеси, що відбуваються в національній економіці в цілому;
- в) сукупність різноманітних важелів, інструментів, за допомогою яких держава реалізує економічну політику;
- г) немає вірної відповіді.

64. Ефективність діяльності держави характеризується:

- а) високим рівнем зайнятості;
- б) контрольованими помірними темпами інфляції;
- в) зростанням реального ВВП на душу населення;
- г) всі відповіді вірні;
- д) а) та в).

65. Протекціонізм – це

- а) економічна політика держави щодо захисту внутрішнього ринку від надходження товарів іноземного виробника;
- б) економічна політика держави щодо лібералізації зовнішньої торгівлі;
- в) політика невтручання держави у діяльність ринку;
- г) немає вірної відповіді.

66. До функцій держави не відноситься:

- а) розробка політики соціально-економічного розвитку країни;
- б) формування правових засад функціонування економіки;
- в) сприяння розвитку монополій;
- г) перерозподіл доходів та ресурсів, узгоджений із системою суспільних потреб.

67. Економічні методи державного регулювання економіки – це:

- а) методи, орієнтовані на захист національної економічної безпеки;

- б) комплекс науково обґрунтованих важелів та прийомів, що впливають на економічні процеси і спонукають суб'єктів господарювання до економічної активності;
- в) методи, орієнтовані на стримування економічної активності суб'єктів господарювання;
- г) всі відповіді вірні.

68. У залежності від сфери впливу методи державного регулювання економіки бувають:

- а) загальні, селективні;
- б) прямі, непрямі;
- в) формальні, неформальні;
- г) правові, адміністративні, економічні.

69. Неформальні методи регулювання економіки націлені на:

- а) формування громадської думки, суспільної свідомості;
- б) забезпечення фінансової або монетарної безвідплатної допомоги суб'єктам господарювання;
- в) захист вітчизняного товаровиробника;
- г) підтримку неінфляційного економічного зростання.

70. До органів виконавчої влади в Україні належить:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) місцеві державні адміністрації;
- в) міністерства;
- г) державні комітети;
- д) Верховна рада України.

71. Дослідження і аналіз можливого стану розвитку суспільства під впливом цілеспрямованої діяльності держави є змістом:

- а) пошукового прогнозу;
- б) нормативного прогнозу;
- в) активного прогнозу;
- г) альтернативного прогнозу.

72. Назвіть функції прогнозування:

- а) науковий аналіз поточних та перспективних тенденцій розвитку екологічних, економічних, соціальних, науково-технологічних процесів;
- б) координація економічної діяльності суб'єктів;
- в) гармонізація економічних інтересів суб'єктів господарювання;
- г) всі наведені функції є функціями прогнозування;
- д) правильної відповіді немає.

73. За критерієм часу виділяють такі види прогнозу:

- а) оперативні, довготермінові, короткотермінові, середньострокові;
- б) статичні, динамічні;
- в) одиничні, множинні;
- г) умовні, безумовні;
- д) контрольовані, неконтрольовані.

74. Макроекономічне планування – це:

- а) свідома діяльність держави з метою досягнення бажаного стану національної економіки;

б) розробка моделі досягнення бажаного й очікуваного стану національної економіки за умов одночасного визначення шляхів, способів, засобів і термінів забезпечення цього стану та кінцевих результатів;

в) наукове передбачення розвитку й результату функціонування суспільного відтворення, яке базується на визначенні його закономірностей, тенденцій соціального та науково-технічного прогресу, об'єктивних залежностей й причинно-наслідкових зв'язків;

г) всі відповіді вірні;

д) а+б.

75. Індикативне планування – це:

а) спосіб управління економікою країни за допомогою розробки обов'язкових для виконання завдань щодо виробництва, розподілу продукції та послуг;

б) спосіб регулювання економічних процесів за допомогою постановки певних цілей, визначення пріоритету розвитку національної економіки і застосування державних фінансових та інших стимуляторів для їх реалізації;

в) спосіб оцінки існуючих і очікуваних у майбутньому умов діяльності з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів, на базі яких розробляється стратегія розвитку.

76. Об'єктивною основою структурних зрушень у національній економіці є невідповідність між:

а) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;

б) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної мікроекономічної структури національної економіки;

в) загальними індивідуальними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;

г) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури міжнародної економіки.

77. До основних задач державного регулювання структурних зрушень належить:

а) збільшення залежності від імпорту товарів і ресурсів;

б) розвиток виробничого сектору національної економіки;

в) збільшення питомої ваги ресурсозберігаючих виробництв;

г) зміцнення порівняльних переваг зарубіжних конкурентів відносно вітчизняних товаровиробників.

78. Який (і) з наведених податків є прогресивним(и) в Україні:

а) податок на майно;

б) податок на прибуток підприємств;

в) військовий податок;

г) прибутковий податок з фізичних осіб;

д) податок на додану вартість.

79. Вкажіть, які з наведених податків є загальнодержавними в Україні:

а) податок на прибуток підприємств;

б) туристичний збір;

в) єдиний податок;

г) мито;

д) податок на майно;

е) податок на прибуток підприємств.

80. Вилучити зайве. Проведення політики "дорогих грошей" передбачає:

- а) зменшення облікової ставки;
- б) продаж населенню державних цінних паперів (облігацій);
- в) підвищення норми обов'язкових резервів;
- г) додаткову первинну емісію грошей.

81. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни повинне забезпечувати:

- а) захист економічних інтересів країни та інтересів суб'єктів цієї діяльності;
- б) створення однакових можливостей для суб'єктів ЗЕД у розвитку всіх видів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та самостійному визначенні напрямів використання доходів та вкладення інвестицій;
- в) стимулювання конкуренції;
- г) ліквідацію монополізму у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- д) збалансованість економіки та її рівновагу на внутрішньому ринку;
- є) сприятливі умови для входження країни в міжнародний розподіл праці;
- ж) усі відповіді є вірними.

82. До адміністративних методів регулювання зовнішньої торгівлі не відносяться:

- а) ембарго;
- б) ліцензування та квотування;
- в) податкові кредити експортерам;
- г) специфічні вимоги до товарів.

83. Визначте вірне твердження:

- а) мито - це прямий податок на товари та інші предмети, що переміщуються через митний кордон держави;
- б) мито - це непрямий податок на товари та інші предмети, що переміщуються через митний кордон держави;
- в) мито - це непрямий податок на товари та інші предмети, що переміщуються через територіальний кордон держави;
- г) мито - це непрямий податок на товари та інші предмети, що транзитно переміщуються через митний кордон держави.

84. До головних функцій митного тарифу не відноситься:

- а) захист національного виробника від національної конкуренції;
- б) забезпечення надходження коштів у державний бюджет;
- в) поліпшення умов доступу національних товарів на зовнішні ринки;
- г) регулювання курсу національної валюти щодо грошових одиниць інших держав;
- д) поліпшення стану платіжного балансу.

85. Мито, що встановлюється у відсотках до ціни товару – це:

- а) специфічне мито;
- б) компенсаційне мито;
- в) адвалерне мито;
- г) преференційне мито.

86. Квотування – це:

- а) якісне обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- б) кількісне обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- в) податкове обмеження зовнішньоторговельних операцій;

г) спеціальне завищення курсу національної валюти у зовнішньоторговельних операціях.

87. Якщо курс національної валюти зростає, то:

- а) збільшується попит на національні гроші;
- б) зменшується експорт;
- в) збільшується імпорт;
- г) зменшується чистий експорт;
- д) усі відповіді правильні;
- е) усі відповіді помилкові.

88. Яка з наступних економічних операцій не може бути визначена як зовнішньоекономічна:

- а) придбання громадянином України Сидоровим бразильського кофе у супермаркеті "Billa"
- б) українське підприємство імпортує обладнання виробничого призначення
- в) частка прибутку спільного підприємства перераховується на рахунок іноземного партнера, відкритий в закордонному банку.
- г) для реалізації інноваційного проекту українським підприємством залучаються іноземні інвестиції.

89. Коефіцієнт обслуговування зовнішнього державного боргу - це:

- а) відношення всіх платежів по зовнішній заборгованості до ринкової вартості майна, що перебуває у загальнодержавній власності;
- б) відношення валового зовнішнього боргу до валютних надходжень держави;
- в) відношення розміру зовнішньої заборгованості до ВВП країни;
- г) відношення поточного зовнішнього боргу до валютних доходів країни від експорту товарів та послуг;
- д) відношення темпів приросту зовнішнього боргу до темпів щорічного приросту чистого експорту.

90. Який із показників відображає результативність зовнішньоекономічної діяльності країни:

- а) експортна квота
- б) офіційні валютні резерви
- в) реекспорт
- г) обсяг іноземних інвестицій
- д) сальдо платіжного балансу.

91. Вилучити зайве. Про ступінь відкритості національної економіки свідчать показники:

- а) квота зовнішньоторговельного обороту;
- б) іноземні інвестиції на душу населення;
- в) валютний курс;
- г) сальдо платіжного балансу;
- д) експортна квота;
- е) коефіцієнт зовнішньої заборгованості.

92. Відкриті національні економіки поділяються на:

- а) великі, середні, малі, мікроскопічні;
- б) великі, середні, малі;

- в) великі, малі;
- г) глобальні, великі, малі.

93. Тарифна ескалація передбачає:

- а) підвищення рівня митного обкладання товарів у міру зростання ступеня їх обробки
- б) підвищення рівня митного обкладання товарів у міру зменшення ступеня їх обробки
- в) зменшення рівня митного обкладання товарів у міру зростання ступеня їх обробки
- г) скорочення рівня митного обкладання товарів у міру зменшення ступеня їх обробки.

94. Граничний обсяг бюджетного дефіциту в Україні знаходиться на рівні:

- а) 3% ВВП; б) 5% ВВП; в) 10% ВВП; г) 12% ВВП.

95. Загальна сума заборгованості і процентів, що мають бути сплачені за державні позики, - це:

- а) поточний державний борг;
- б) валовий (капітальний) державний борг;
- в) внутрішній державний борг;
- г) зовнішній державний борг;
- д) гарантований державний борг.

96. Найбільш дотаційною галуззю промисловості України є:

- а) паливно-енергетична;
- б) гірничо-видобувна;
- в) важке машинобудування;
- г) чорна та кольорова металургія;
- д) харчова.

97. В Україні прибутковий податок з фізичних осіб визначається за:

- а) пропорційною ставкою;
- б) простою прогресивною ставкою;
- в) регресивною ставкою;
- г) складною прогресивною ставкою;
- д) твердою ставкою.

98. Ставка єдиного соціального внеску в Україні залежить від:

- а) форми власності підприємства;
- б) кількості робітників підприємства;
- в) розміру фонду оплати праці;
- г) кількості видів соціального страхування, в яких беруть участь робітники підприємства.

99. Державна політика, орієнтована на розвиток конкурентних відносин та лібералізацію зовнішньоекономічних зв'язків, отримала назву:

- а) фритредерство;
- б) протекціонізм;
- в) волюнтаризм;
- г) компаративізм;
- е) меркантилізм.